

MOEDER WIST NIET BETER

Paul Teunissen

Moeder wist
niet beter

Uitgeverij Podium
Amsterdam

Mam,

Ik zou je iets moois willen schrijven, maar ik heb me voorgenomen je de waarheid te vertellen.

Ik richt me tot de enige persoon die me volledig heeft gekend. Mijn woorden zullen je niet bereiken en dat maakt me vrij.

Je hele leven vocht je als een berin om het grote verdriet bij Pleuni, Titus en mij vandaan te houden, maar dat is ons uiteindelijk toch overkomen.

En daar ben jij, tot mijn spijt, de oorzaak van.

Het kostte me vijf jaar van mijn leven. Er was een wreedheid in me gegroeid die alles wat mooi en waardevol was wilde vernietigen. Zelfs nu, zoveel jaren later, voel ik de naweeën ervan ergens tussen mijn ingewanden, als littekenweefsel. Op slechte dagen moet ik mezelf in de gaten houden, om te voorkomen dat ik wegzak in melancholie, een verslavende toestand die me dichterbij toeblijft en dus dichterbij jou. Daar heb ik veel voor over. Dicht bij jou zijn was gedurende een groot deel van mijn leven de hoogste vorm van genot.

Het heeft lang geduurd voor ik je kon schrijven. Bij eerdere pogingen protesteerde mijn lichaam, verkrampde en schakelde bepaalde hersendelen uit. Nu is mijn leven vastgelopen en zal ik je eindelijk vertellen over die akeelige tijd.

Als dat me lukt, zal ik verder kunnen.

Ik lag met mijn hoofd in je schoot te herstellen van mijn zoveelste migraineaanval. Ik had net weer overgegeven, dikke klodders groene gal, die aan lange speekseldraden uit mijn keel gulpten. Je veegde het haar uit mijn gezicht en plukte de kotsresten van mijn lippen.

‘Ik wou dat ik het van je kon overnemen,’ zei je.

Het begon altijd op zondag.

‘Als de spanning van de week wegvalt,’ had de huisarts uitgelegd.

Nu was het maandag. Pleuni en Titus waren naar school, zodat ik je helemaal voor mezelf had. Je kroelde met een hand door mijn haar en begon tegen me te praten.

Je stem, hoelang heb ik die al niet meer gehoord? Het kost me moeite me de precieze klank ervan voor de geest te halen. Laatst hoorde ik een vrouw zingen, Nico, ze zong *These Days*. Toen moest ik aan jouw stem denken, zo vol gevoel en tegelijk zo broos. De laatste regel: ‘Please don’t confront me with my failures. I have not forgotten them.’

Het hadden jouw woorden kunnen zijn.

‘Ik denk dat je de dingen te ernstig opneemt, Daan. Ik weet zeker dat je goede vriendschappen zult sluiten en dat er mooie verliefdheden op je pad komen. Als het je lukt het minder zwaar te nemen, zal je verlost raken van de migraineaanvallen. Wil je dat proberen?’ zei je. ‘En maak je vooral geen zorgen over mij.’

Ik keek naar die twee minieme gaatjes op je bovenlip, overblijfselen van hardnekkige mee-eters, waar je zo’n hekel aan had, maar die ik juist mooi vond.

Je tanden waren gaaf en maakten een oersterke indruk. Je had net je lippen gestift en op je tanden was wat achtergebleven. Ik zei het en keek hoe je tong langs je tanden ging om het te verwijderen.

Nu ik je dit schrijf, moet ik denken aan die keer dat je al je voortanden kwijtraakte. Daar was ik helaas bij, mam. Ze stuiterden als scrabblesteentjes over de plavuizen.

Pap had een paar uur eerder zijn sleutels van tafel gegrist en was met grote passen door de gang gelopen. 'Je bent helemaal mesjogge,' riep hij voor hij de deur achter zich dichttrok.

'Soms stel ik me voor hoe het zal zijn als jullie niet meer samen zijn,' zei ik.

'En hoe zie je dat voor je?'

'Ik zie je meer stralen.'

'Zou je het niet erg vinden als ik bij hem weg zou gaan?'

'Ondanks jullie ruzies vind ik het leven met ons vijven fijn. Maar ik denk dat het niet goed voor je is om met hem samen te zijn. Ik ben bang dat je te veel verdriet zult hebben.' Ik lag nog steeds met mijn hoofd in je schoot, maar je hand ging niet langer door mijn haar. 'Laatst stonden tante Riet en pap tegen elkaar te schreeuwen. Jij was al in de auto van Riet gaan zitten. Ze zou je mee naar huis nemen, zodat je tot rust kon komen. Toen hoorde ik pap zeggen: "Als ze bij me weggaat, zet ik de auto tegen de boom."' "

Je keek me aan, draaide daarna je ogen weg.

'Dat hoeft je niet serieus te nemen, Daan. Zoiets doet je vader niet. Dat zegt hij om te choqueren.'

Aan die woorden terugdenkend, vraag ik me af welke persoonlijkheidskenmerken iemand in staat stellen om het wél te doen? Wat zijn de risicofactoren, mam?

'En gelukkig is meneer Arend er, toch?' zei je.

Meneer Arend kwam op bezoek als pap in het buiten-